

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Серія

ПРАВО

Випуск 20

Частина 1

Том 4

Ужгород-2012

ББК 72.96.67 У33

У33

УДК 001:34

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з юридичних дисциплін.

Постанова Президії ВАКУ України № 205/5 від 08 червня 2005 року.

Проведено перереєстрацію видання, Постанова Президії ВАКУ України № 105/3 від 08 липня 2009 року.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:	Бисага Ю.М. – д.ю.н., професор
Заст. гол. редактора:	Гарагонич О.В. – к.ю.н., доцент
Вчений секретар:	Белов Д.М. – к.ю.н., доцент
Члени редколегії:	Бобровник С.В. – к.ю.н., професор
	Булеца С.Б. – к.ю.н., доцент
	Воронова Л.К. – д.ю.н., професор, академік Академії правових наук України
	Гомонай В.В. – к.ю.н., доцент
	Греца Я.В. – к.ю.н., доцент
	Грошевий Ю.М. – д.ю.н., професор, академік Академії правових наук України
	Дзера О.В. – д.ю.н., професор, член-кореспондент Академії правових наук України
	Козюбра М.І. – д.ю.н., професор, член-кореспондент Академії правових наук України
	Колодій А.М. – д.ю.н., професор
	Кубічек П. – к.ю.н., професор, Університет імені Я.А. Коменського, м. Братислава (Словацька Республіка)
	Лазур Я.В. – д.ю.н., професор
	Лемак В.В. – д.ю.н., професор, член-кореспондент Академії правових наук України
	Марек К. – к.ю.н., професор, Університет імені Т.Г. Масарика, м. Брно (Чеська Республіка)
	Марцеляк О.В. – д.ю.н., професор
	Митровка Я.В. – к.ю.н., доцент
	Палінчак М.М. – к.і.н., доцент
	Патакійова М. – професор, доктор права, к.ю.н., проректор Університету імені Я.А. Коменського, м. Братислава (Словацька Республіка)
	Петришин О.В. – д.ю.н., професор, академік Академії правових наук України
	Праневічене Б. – к.ю.н., професор, Університет імені Миколаша Ромеріса, м. Вільнюс (Литовська Республіка)
	Рогач О.Я. – д.ю.н., професор
	Семерак О.С. – к.ю.н., професор
	Сідак М.В. – д.ю.н., професор
	Скрипнюк О.В. – д.ю.н., професор
	Фазікош В.Г. – к.ю.н., професор
	Чечерський В.І. – к.ю.н., доцент
	Ярема В.І. – д.е.н., професор

Рекомендовано до друку

Вченою радою Державного вищого навчального закладу

«Ужгородський національний університет», протокол № 2 від 28 червня 2012 року.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія ВК № 7992,
видане Державним комітетом телебачення і радіомовлення 09.10.2003 р.

ISSN 2307-3322

© Ужгородський національний університет, 2012
© Ідея дизайну обкладинки належить проф. Бисазі Ю.М.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 8

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ;

КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО..... 9

Архіпова К.С. ОСНОВОПОЛОЖНІ ЗАСАДИ ЗАПОБІГАННЯ КОМП'ЮТЕРНИМ ЗЛОЧИНАМ.....	9
Бабенко А.М. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗПОДІЛУ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ: ДЕЯКІ ШЛЯХИ ПРОТИДІІ.....	12
Баранова А.В., Лобко К.А. АНАЛІЗ ПРИТЯГНЕННЯ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ХАБАРНИЦТВО В 2009-2012 рр. (НА ПРИКЛАДІ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ).....	14
Березовська Н.Л. МОЖЛИВОСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ШТРАФУ ЯК ВИДУ СТЯГНЕННЯ ДО НЕПОВНОЛІТНІХ ЗА ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ.....	17
Биндаренко О.С. КЛАСИФІКАЦІЯ ПРЕДМЕТІВ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ.....	20
Возний В.І. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕЗАКОННОГО ПРИДБАННЯ, ЗБУТУ АБО ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ (ст. 359 КК УКРАЇНИ).....	23
Гринь О.Д. ХАРАКТЕРИСТИКА ПРЕДМЕТА ЗЛОЧИНУ НЕНАЛЕЖНЕ ВИКОНАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ, ЩО СПРИЧИНИЛО ЗАРАЖЕННЯ ВІРУСОМ ІМУНОДЕФІЦИТУ ЛЮДИНИ ЧИ ІНШОЮ НЕВИЛІКОВОЮ ХВОРОБИ.....	25
Гуменюк В.В. ОСОБЛИВИ ВИДИ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЧИННИМ КРИМІНАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ.....	28
Донченко О.І. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТЕРПІЛОГО ВІД ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ АВТОРИТЕТУ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	32
Ємельянов М.В. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПРОТИДІІ ШАХРАЙСТВУ.....	34
Забродська Т.А. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗАПОБІГАННЯ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ НАРКОТИКІВ.....	37
Климчук М.П., Батюк О.В. ДОСЛІДЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО «ЖАРГОНУ» З МЕТОЮ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИННОСТІ В МІСЦЯХ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ.....	40
Ковалевська Є.С. ОСОБЛИВОСТІ СУБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ ЗЛОЧИНУ «УМИСНЕ ЗНИЩЕННЯ АБО ПОШКОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО МАЙНА» (СТАТТЯ 411 КК УКРАЇНИ).....	42
Козаченко О.В. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ ЗАХОДИ В СИСТЕМІ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ (НА МАТЕРІАЛАХ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ).....	45
Кондратішина В.В. ЩОДО СПІВВІДНОШЕННЯ ЗАХОДІВ, СПРЯМОВАНИХ НА ВИПРАВЛЕННЯ ТА РЕСОЦІАЛІЗАЦІЮ ЗАСУДЖЕНИХ І ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ.....	48
Марисюк К.Б. ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ МАЙНОВИХ ПОКАРАНЬ ПІСЛЯ ВВЕДЕННЯ В ДІЮ КК УКРАЇНИ 2001 р.....	51
Овчарик Н.О. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВІКТИМОЛОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ВИКРАДЕНЬ ЧУЖОГО МАЙНА З АВТОМОБІЛІВ.....	53
Огороднік К.М. ВІНА ПРИ УХИЛЕННІ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА НІМЕЧЧИНИ.....	56
Палюх Л.М. ДО ПИТАННЯ ПРО ОБ'ЄКТ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ПРАВОСУДДЯ.....	59
Підгородинський В.М. ВИДИ ЗЛОЧИННИХ ПОСЯГАНЬ НА ЧЕСТЬ ТА ГІДНІСТЬ ЛЮДИНИ.....	62
Позова Д.Д. ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ КОНТРАФАКЦІЇ ОБ'ЄКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ ЯК ЗЛОЧИНУ.....	64
Поліщук О.М. СУБ'ЄКТИ ДИСПОЗИТИВНОСТІ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ.....	67
Пономаренко Ю.А. ПОНЯТТЯ І ЗМІСТ ШТРАФУ ЯК ВИДУ ПОКАРАННЯ.....	70
Сметаніна Н.В. ПОНЯТТЯ ЗЛОЧИННОСТІ У СУЧАСНІЙ ПОСТРАДЯНСЬКІЙ КРИМІНОЛОГІЇ.....	72
Смирнова А.В. ПИТАННЯ РОЗМЕЖУВАННЯ УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ (ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ), ВЧИНЕНОГО У СПІВУЧАСТІ ТА СУМІЖНИХ ЗЛОЧИНІВ.....	75
Сторчак Н.А. ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТА ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ НА ПЕВНИЙ СТРОК.....	78
Тарасова О.В. ОБ'ЄКТИВНА СТОРОНА ШАХРАЙСТВА, ВЧИНЕНОГО ШЛЯХОМ НЕЗАКОННИХ ОПЕРАЦІЙ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕЛЕКТРОННО-ОБЧИСЛЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ.....	81
Усов Д.С. ПРЯМИЙ УМИСЕЛ ЯК ФОРМА ВІНИ РОЗГОЛОШЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ.....	85
Чеботарьова Г.В. ПІДСТАВИ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ ОСІБ, ЗАСУДЖЕНИХ ЗА ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ МЕДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	87
Чорнозуб Л.В. ЗАГАЛЬНІ ОЗНАКИ СУБ'ЄКТА УХИЛЕННЯ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ.....	89
Шаблістий В.В., Каторкін Р.А. ЧИ МАЄ ПРАВО НА ІСНУВАННЯ В УКРАЇНІ ПОКАРАННЯ У ВИГЛЯДІ СМЕРТНОЇ КАРИ?.....	92
Шевченко Д.А. ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ПОКАРАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ.....	95
Шостко О.Ю. ДЕЯКІ АСПЕКТИ СИТУАЦІЙНОГО ЗАПОБІГАННЯ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ.....	98
Шуп'яна М.Ю. СУБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ ТА ПРОСТУПКУ ЗА АВСТРІЙСЬКИМ -КРИМІНАЛЬНИМ КОДЕКСОМ 1852 р.....	101

РОЗДІЛ 9**КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ..... 104**

Ануфрієва О.В. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВІДВОДУ ЗАХИСНИКА ЗА НОВИМ КРИМІНАЛЬНИМ ПРОЦЕСУАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ.....	104
Бражник А.А. ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ РОЗГОЛОШЕННЯ СЛІДЧОЇ ТАЄМНИЦІ ЗА НАЯВНОСТІ НЕЗАВЕРШЕНОГО ПОСЯГАННЯ ЧИ СПІВУЧАСТІ У ЗЛОЧИНІ.....	108
Броневицька О.М. «УГОДА ПРО ВИЗНАННЯ ВИНИ» ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ.....	110
Ващук О.П. КЛАСИФІКАЦІЯ БРЕХНІ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ.....	114
Мотлях О.І., Вороніна С.В. КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ДОКАЗУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ТЕОРЕТИКО-ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ АСПЕКТ.....	117
Гемай С.О. САНКЦІЇ У НОРМАХ НОВОГО КПК УКРАЇНИ.....	120
Дингу В.А. КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ІМІТУВАННЯ ОБСТАНОВКИ ЗЛОЧИНУ ЯК ФОРМА КОНТРОЛЮ ЗА ВЧИНЕННЯМ ЗЛОЧИНУ.....	122
Дондик Г.П. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБЛІКОВИХ ДОКУМЕНТІВ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ В СФЕРІ ЕКОНОМІКИ.....	125
Дуфенюк О.М. КЛАСИФІКАЦІЯ ГРАФІЧНИХ ДОДАТКІВ ДО ПРОТОКОЛІВ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ.....	128
Єськов С.В. ІНСТИТУЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ДЕМОКРАТИЧНОГО ЦИВІЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ЗА НЕГЛАСНИМИ ОБМЕЖЕННЯМИ ПРАВ ГРОМАДЯН У ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ.....	131
Загурський О.Б. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОЇ ОСНОВИ УЧАСТІ ЗАХИСНИКА В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	134
Кахнич Х.Р. ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗГЛЯДУ І ВИРІШЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ПОЗОВУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	137
Копетюк М.І. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПРОКУРОР» У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	141
Луцик В.В. ПІДГОТОВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЗА НОВИМ КПК УКРАЇНИ.....	144
Матвієвська Г.В. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАОЧНОГО ПРОВАДЖЕННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАХІДНИХ КРАЇН ТА США.....	146
Мотлях О.І., Кострійчук О.В. ТАКТИКО-КОМУНІКАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ МІСЦЕ В ІНСТРУМЕНТАЛЬНІЙ ДЕТЕКЦІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ ПОЛІГРАФА.....	150
Ноздрін Д.О. ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОТИДІЇ ПІДРОЗДІЛІВ КАРНОГО РОЗШУКУ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ СИНТЕТИЧНИХ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ.....	153
Осипенко А.І. СУБ'ЄКТИ ПРОТИДІЇ НЕЗАКОННОМУ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ ТА ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН.....	156
Панчук О.В., Удалова Л.Д. УЧАСТЬ АДВОКАТА ПІД ЧАС ДОПИТУ СВІДКА ТА ПРОВАДЖЕННЯ ІНШИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДІЙ.....	158
Плахотіна В.М. ДАНІ ПРО СЛІДОВУ КАРТИНУ ЯК ЕЛЕМЕНТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ХАБАРНИЦТВА Й КОРУПЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПОДАТКОВИХ ОРГАНАХ.....	161
Савицька С.Л. ДЕЯКІ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНІ ГАРАНТІЇ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА.....	163
Скільський І.І. МЕЖІ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ В СУДІ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ.....	167
Сторожук М.І. РЕАБІЛІТУЮЧІ ПІДСТАВИ ДЛЯ ЗАКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	169
Фідра Ю.О. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ ЯК КОНТРОЛЬНОЇ СТАДІЇ ВІТЧИЗНЯНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.....	172
Шилін Д.В. ДІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ТА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРЕЮДИЦІЙ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	176

РОЗДІЛ 10**СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА..... 180**

Бєлік В.О. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА ЗАВДАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ ЩОДО ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ.....	180
Богуцька А.В. УЧАСТЬ ГЕНЕРАЛЬНОЇ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ В РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ УКРАЇНИ.....	182
Борко А.Л. СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ СУДІВ У СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ.....	186
Мащук В.Ю. ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ АПАРАТІВ СУДІВ ЗАГАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ.....	189
Прокопенко Б.О. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИМОГ ДО КАНДИДАТА НА ПОСАДУ СУДДІ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ.....	191
Сиза Н.П. СИСТЕМА ЕЛЕМЕНТІВ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД.....	194
Терлецький О.М. ВИБОРНІСТЬ ПОСАДИ СУДДІ ЯК ОСНОВА НЕЗАЛЕЖНОСТІ СУДУ: ПЕРСПЕКТИВИ НА МАЙБУТНЄ.....	199
Терлецький Д.С. КОНТРОЛЬ ЯК ФУНКЦІЯ СУДОВОЇ ВЛАДИ.....	202

РОЗДІЛ 11	
МІЖНАРОДНЕ ПРАВО	207
Гончаренко О.А. СУТТЄВА ШКОДА ЯК НОВА УМОВА ПРИЙНЯТНОСТІ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ СКАРГИ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СУДІ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	207
Гороть А.М. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА.....	210
Громівчук І.М. ПРАВО НА РОЗВИТОК В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ І ЕСКАЛАЦІЯ ТЕРОРИЗМУ.....	213
Дурсунов Раміль Малік Огли ОДНОСТОРОННІ АКТИ ЯК МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ФОРМИ ВИЗНАННЯ АБО НЕВИЗНАННЯ ДЕРЖАВ.....	217
Жиденька К.В. ІНІЦІАТИВИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	220
Забара І.М. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СПІВРОБІТНИЦТВА ДЕРЖАВ У БОРОТБІ З ТЕРОРИЗМОМ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ.....	224
Калмикова О.С. УЧАСТЬ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ ПО БОРОТБІ ІЗ КСЕНОФОБІЄЮ І РАСИЗМОМ.....	227
Кармазіна К.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ДЖЕРЕЛ СУЧАСНОГО МІЖНАРОДНОГО ПРАВА.....	229
Корсак Р.В. УКРАЇНСЬКО-ЧЕСЬКЕ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У 2006 РОЦІ.....	234
Куртинец М.И. ПОЛЬСКИЕ МЕЖДУНАРОДНИКИ – СУДЬИ МЕЖДУНАРОДНОГО СУДА ООН.....	236
Лук'янов О.Л. МІЖМІСІЙНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК НОВА ТЕНДЕНЦІЯ МИРОТВОРЧОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ.....	240
Моца А.А. ЩОДО ОКРЕМИХ ПИТАНЬ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ.....	243
Паліюк В.П. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВА НА БЕЗПЕЧНЕ ДЛЯ ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я ДОВКІЛЛЯ, ЯК ОСОБИСТОГО НЕМАЙНОВОГО ПРАВА ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ.....	246
Плотніков О.В. ДО ПИТАННЯ ПРО СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «СИСТЕМА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА» ТА «МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА СИСТЕМА».....	251
Попович К.Б. УЧАСНИКИ СУЧАСНОГО МІЖНАРОДНОГО ПРАВООПОРЯДКУ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	255
Процун С.С. ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «НЕЗАКОННИЙ КОМБАТАНТ»: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ.....	257
Скороход Г.М., Лихачов С.В. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЄДИНОЇ ЗОНИ ПЛАТЕЖІВ В ЄВРО (SEPA).....	260
Сторожук О.Р. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДИПЛОМАТИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЯК ПРИМУСОВО-СПОНУКАЛЬНА ДЕРЖАВНА ГАРАНТІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЇХ ПРАВОВОГО СТАТУСУ.....	263
Стукаленко О.В. ДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕДУР ПРОВЕДЕННЯ СЕРТИФІКАЦІЇ З ПРАВОМ НАНЕСЕННЯ ЗНАКУ СЕ (SE MARK) В ЄС.....	266
Федчишин С.А. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЗАКОРДОННИХ ДИПЛОМАТИЧНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ.....	269
Чехович Т.В. ПЕРЕДУМОВИ ТА ПІДСТАВИ ВИНИКНЕННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	272
РОЗДІЛ 12	
ФІЛОСОФІЯ ПРАВА	277
Джолос С.В. ОСНОВНЕ ПИТАННЯ ФІЛОСОФІЇ ПРАВА.....	277

Поточна редакція розділу	Запропонована редакція розділу
<p>Стаття 99. Штраф</p> <p>1. Штраф застосовується лише до неповнолітніх, що мають самостійний доход, власні кошти або майно, на яке може бути звернене стягнення.</p> <p>2. Розмір штрафу, в тому числі за вчинення злочину, за який передбачено основне покарання лише у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, встановлюється судом залежно від тяжкості вчиненого злочину та з урахуванням майнового стану неповнолітнього в межах до п'ятсот встановлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.</p> <p>3. До неповнолітнього, що не має самостійного доходу, власних коштів або майна, на яке може бути звернене стягнення, засудженого за вчинення злочину, за який передбачено основне покарання лише у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, може бути застосовано покарання у виді громадських робіт або виправних робіт згідно з положеннями статей 100, 103 цього Кодексу.</p>	<p>Стаття 99. Штраф</p> <p>1. Штраф застосовується лише до неповнолітніх, що мають самостійний доход, власні кошти або майно, на яке може бути звернене стягнення.</p> <p>2. Розмір штрафу, в тому числі за вчинення злочину, за який передбачено основне покарання лише у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, встановлюється судом залежно від тяжкості вчиненого злочину та з урахуванням майнового стану неповнолітнього в межах до п'ятсот встановлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.</p> <p>3. Розмір штрафу за вчинення кримінального проступку встановлюється судом виходячи із характеру кримінального проступку та з урахуванням майнового стану неповнолітнього в межах до заподіяної шкоди потерпілому, але не вище тридцяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян.</p> <p>4. До неповнолітнього, що не має самостійного доходу, власних коштів або майна, на яке може бути звернене стягнення, засудженого за вчинення кримінального проступку, за який передбачено основне покарання лише у виді штрафу понад п'ятсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а також за вчинення злочину, за який передбачено основне покарання лише у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, може бути застосовано покарання у виді громадських робіт або виправних робіт згідно з положеннями статей 100, 103 цього Кодексу.</p>

Висновки. Запропоновані нами зміни узгоджуються з іншими розділами Кримінального кодексу; роблять можливим застосування всіх можливих запропонованих санкцій статей Кримінального кодексу України; відповідають сутності принципів гуманізації та індивідуалізації кримінальної відповідальності неповнолітніх.

цій статей Кримінального кодексу України; відповідають сутності принципів гуманізації та індивідуалізації кримінальної відповідальності неповнолітніх.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Указ Президента України «Про Рішення Ради національної безпеки України від 15 лютого 2008 р. «Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів» від 8 квітня 2008 р. № 311/2008 : за станом на 1 березня 2010 р. // Офіційний вісник України. – 2008. – № 27. – С. 20-27.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод Рада Європи; Конвенція, Міжнародний документ від 04.11.1950 // Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
3. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України, 2001. – № 5-26. – Ст. 131.
4. Кодекс законів про працю // Відомості Верховної Ради, 1971, додаток до № 50. – Ст. 375.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради Української РСР 1984, додаток до № 51. – Ст. 1122.
6. Березовська Н.Л. Покарання, пов'язані з виправно-трудоим впливом, що застосовуються до неповнолітніх : 12.00.08: дис. ... канд. юрид. наук / Н.Л. Березовська ; ОНЮА. – О., 2010. – 243 с.
7. Березовська Н.Л. Покарання, пов'язані з виправно-трудоим впливом, що застосовуються до неповнолітніх : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Н.Л. Березовська ; ОНЮА. – О., 2010. – 18 с.
8. Березовська Н.Л. Покарання неповнолітніх і виправно-трудоим вплив : монографія / Н.Л. Березовська ; НУ «ОЮА». – О. : Фенікс, 2011. – 250 с.

УДК 343.3

КЛАСИФІКАЦІЯ ПРЕДМЕТІВ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ

CLASSIFICATION OF CRIMES IN THE AREA OF A PERFORMANCE AND PROFESSIONAL ACTIVITIES RELATED TO PUBLIC SERVICES

Бондаренко О.С.,
здобувач кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ

Стаття присвячена з'ясуванню підстав групування предметів злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Здійснено аналіз предметів цих злочинів. Автор розкриває понятійний аспект «неправомірної вигоди».

Ключові слова: класифікація, «безпредметні» злочини, предмет, злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, «неправомірна вигода».

Статья посвящена выяснению оснований группирования предметов преступлений в сфере служебной деятельности и профессиональной деятельности, связанной с предоставлением публичных услуг. Осуществлен анализ предметов этих преступлений. Автор раскрывает понятийный аспект «неправомерной выгоды».

Ключевые слова: классификация, «беспредметные» преступления, предмет, преступления в сфере служебной деятельности и профессиональной деятельности, связанной с предоставлением публичных услуг, «неправомерная выгода».

Article is devoted to the grounds grouping objects crimes in the area of performance and professional activities related to the provision of public services. The article gives the analysis of subjects such crimes. The author reveals the conceptual aspect of "undue advantage".

Key words: classification, "pointless" crimes, subject, crimes in the area of performance and professional activities related to the provision of public services, "undue advantage".

Постановка проблеми. Правова природа предмету злочину, його співвідношення з об'єктом злочину є однією з актуальних проблем кримінального права і тому – темою досліджень та аналізу багатьох науковців. Проте, на жаль дослідженню підстав класифікації предметів злочинів, а особливо у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг приділяється недостатня увага.

Стан дослідження. Значний внесок у розробку даної проблеми було зроблено Г.П. Новоселовим [1], А.А. Музикою, С.В. Лапучком [2], П.Л. Фрісом [3], що досліджували правову природу та види предметів злочинів. А також М.І. Хавронюком [4], Т.О. Пікулею [5], В.В. Резніковою [6] та багатьма іншими, що зосереджували увагу на дослідженні конкретних понять та категорій, що є предметами злочинів передбачених Розділом XVII кримінального закону України.

Метою статті є систематизація існуючих знань та удосконалення критеріїв класифікації предметів злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Вислід основного матеріалу. Для кращого усвідомлення сутності понять, явищ, категорій їх прийнято поділяти, тобто класифікувати. Класифікація – слово латинського походження (від classis – клас і facio – роблю) і означає – поділ предметів на класи, зроблений таким чином, що кожен клас займає стосовно інших класів точно визначене і міцно закріплене місце [7, с. 59]. Безумовно, предмети злочинів не є виключенням, проте, основною проблемою є відсутність законодавчо визначеного поняття «предмет злочину» та критеріїв їх класифікації, що й призводить до численних дискусій у доктрині кримінального права. Зокрема, відсутній сталий підхід до того, що ж слід відносити до предмета злочинного посягання: матеріальні блага чи й нематеріальні. Г.П. Новосолов зазначає, що предметом злочину є різноманітні матеріальні або нематеріальні блага (цінності), здатні задовольнити потреби людей [1, с. 53]. У той же час С.В. Лапук, А.А. Музика та інші вважають, що предметом злочину є лише матеріальні цінності. Даний підхід має важливе прикладне значення – за наявності предмета злочину у кримінальному провадженні він слугує речовим доказом [2, с. 101]. Натомість, О.О. Мазуренко зазначає, що звуження меж категорії «предмет» злочину є необґрунтованим і до нього слід відносити й нематеріальні блага [8, с. 83]. Так звані «ідеальні» блага не можуть сприйматись органами чуття і досліджувати їх можна суто теоретично.

У контексті новелізації Кримінального кодексу України, у зв'язку з прийняттям закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 1 липня 2011 року, структура предметів злочинів, передбачених XVII Розділом Особливої частини кримінального закону нашої держави була розширена: введено відповідальність за комерційний підкуп, зловживання впливом, підкуп особи, яка надає публічні послуги та інші.

На нашу думку, доцільно буде запропонувати поділ предметів злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг за кількома критеріями.

По-перше, залежно від форми визначення у кримінальному законодавстві вони можуть бути прямо визначені у законі (неправомірна вигода), визначені опосередковано, тобто має місце банкетна диспозиція і з'ясування змісту предмету можливе лише при офіційному чи судовому тлумаченні (хабар) та не визначені Кримінальним кодексом України – «безпредметні» злочини. У науковій літературі

відсутня єдина думка щодо з'ясування правової природи «безпредметних» злочинів. Зокрема, П.Л. Фріс зазначає, що існує три основних підходи щодо сутності даного поняття, а саме: безпредметними є злочини, що вчиняються шляхом бездіяльності; визначені банкетною диспозицією та ті, предмет яких не визначений Кримінальним кодексом України [3, с. 53]. На нашу думку, слід також враховувати, що іноді вважають, що «безпредметних злочинів» взагалі не існує. С.Б. Гавриш пропонує не відмежовувати предмет від об'єкта злочину, адже предмет майже позбавлений соціального змісту, на відміну від об'єкта злочину [9, с. 61-62].

По-друге, Лапук С.В пропонує залежно від змісту злочини у сфері службової діяльності поділяються на абстрактні (неправомірна вигода) та конкретні (гроші) [10]. Таким чином характеризувати кожну окрему групу доцільно через розкриття змісту її складових елементів.

На думку Г.М. Швецової-Водки, документ (походить від латинського слова documentum та має значення «взірець», «доказ», яке, в свою чергу, походить від слова doceo, та має значення «вчу») – це єдність інформації та речового носія, що використовується як канал передачі інформації [11, с. 6]. Законодавець конкретизує дане визначення і у примітці до статті 358 Кримінального кодексу України зазначає, що офіційними документами є документи, що містять зафіксовану на будь-яких матеріальних носіях інформацію, яка підтверджує чи посвідчує певні події, явища або факти, які спричинили або здатні спричинити наслідки правового характеру, чи може бути використана як документи – докази у правозастосовчій діяльності, що складаються, видаються чи посвідчуються повноважними (компетентними) особами органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, юридичних осіб незалежно від форми власності та організаційно-правової форми, а також окремими громадянами, у тому числі самозайнятими особами, яким законом надано право у зв'язку з їх професійною чи службовою діяльністю складати, видавати чи посвідчувати певні види документів, що складені з дотриманням визначених законом форм та містять передбачені законом реквізити.

Хабар є предметом злочинів, передбачених статтями 368, 369, 370 Кримінального кодексу України. Хабар – це майно (гроші, цінності та інші речі), право на нього (документи, що надають право отримати майно, користуватись ним або вимагати виконання зобов'язань тощо), будь-які дії майнового характеру (передача майнових вигод, відмова від них, відмова від прав на майно, безоплатне надання послуг, санаторних чи туристичних путівок, проведення будівельних або ремонтних робіт тощо) [13]. Хабарництво – корисливий злочин, тому його предмет має лише майновий характер. В.І. Бондар зазначає, що існує три ключові позиції, щодо визначення поняття «хбарництво»: включення до цієї категорії двох складів злочинів – одержання та давання хабара; включення лише давання хабара; на нашу думку, найбільш вдалою є позиція, що «хбарництво» об'єднує давання, одержання та провакцію хабара [14, с. 424].

Найсвєріднішим предметом злочинів передбачених Розділом XVII Кримінального кодексу України, безперечно, є неправомірна вигода. Дана категорія з'явилася в кримінальному законі нашої держави в контексті активної боротьби з корупцією. Зокрема, неправомірна вигода є предметом злочинів, передбачених статтями 364-1, 365-2, 368-2, 368-3, 368-4, 369-2, 370

Кримінального кодексу України. Вона включає в себе грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги,

нематеріальні активи, що їх без законних на те підстав обіцяють, пропонують, надають або одержують безоплатно чи за ціною, нижчою за мінімальну ринкову. Одразу після ведення поняття «неправомірна вигода» в антикорупційне та кримінальне законодавство, у доктрині кримінального права виникли суперечки з приводу її співвідношення з «хабарем», що не є новою категорією для кримінального закону. Зокрема, у обох поняттях фігурують такі категорії як «грошові кошти», «послуги» та «майно».

Сдиноного сталого визначення поняття «гроші» не існує, але найчастіше їх визначають, як економічну категорію, яка характеризує обмін у товарній економіці [15]. Гроші можуть бути у національній валюті та іноземній, у готівковій та безготівковій формах.

Послуга – це діяльність результат якої має певні юридичні наслідки. В.В. Резнікова зазначає, що категорія «послуги» є багатогранною, до неї відсутній сталий підхід [6, с. 67], адже послуги використовуються у широкому колі суспільних відносин, починаючи з адміністративних послуг, що надаються публічною адміністрацією і закінчуючи послугами телекомунікаційного характеру (доступу до Інтернету, мобільного зв'язку) тощо.

Стаття 190 Цивільного кодексу України закріплює, що майно – це окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки.

Я. Ризак вказує, що до майна належать і майнові права, у зв'язку з чим у випадках переуступки майнового права від службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми іншої особи, а також «пробачення» боргу має місце предмет комерційного підкупу у вигляді майна [17, с. 123].

Між категоріями «хабар» і «неправомірна вигода» існують і відмінні риси, адже, частиною неправомірної вигоди можуть бути послуги, пільги та переваги нематеріального характеру.

На думку М.І. Хавронюка, переваги можуть полягати у праві на позачергове або першочергове одержання ма-

теріальних благ, послуг чи пільг, які належать особі за законом, а незаконне одержання цих переваг має місце там, де це відбувається без законних підстав і з порушенням інтересів інших осіб [4, с. 35]. Т.О. Пікуль вважає, що пільга – це право на полегшене виконання обов'язків. Пільга, на відміну від переваги, пов'язана не з суб'єктивним правом, а з юридичним обов'язком [5, с. 67]. Важливо зазначити, що до неправомірної вигоди належать пільги як майнового характеру (податкові пільги), так і немайнового (передбачені трудовим законодавством).

До нематеріальних активів, згідно з Податковим кодексом України, належать право власності на результати інтелектуальної діяльності, у тому числі нерухома власність, а також інші аналогічні права, визнані об'єктом права власності (інтелектуальної власності), право користування майном та майновими правами платника податку в установленому законодавством порядку, у тому числі набуті в установленому законодавством порядку права користування природними ресурсами, майном та майновими правами. На нашу думку, застосування законодавцем терміну «нематеріальні активи» є некоректним. Більш доцільним було б застосувати термін передбачений статтею 2 Конвенції ООН проти корупції, що була ратифікована Україною у 2006 році, а саме: «майно», що включає будь-які активи, матеріальні та нематеріальні, рухомі та нерухомі, виражені в речах чи правах, а також юридичні документи чи активи, що підтверджують право власності на такі активи або інтерес у них. Тобто у даній нормі мова йдеться про об'єкти авторського права, винаходи, промислові зразки, корисні моделі, торговельні марки, товарні знаки тощо.

Висновки. Враховуючи, вищевикладене пропонуємо відносити до предмета злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг лише «матеріальні» блага та групувати їх за критеріями форми закріплення в законі та змісту предмету злочину.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Новоселов Г.П. Учение об объекте преступления. Методологические аспекты. – М.: Издательство НОРМА, 2001. – 208 с.
2. Предмет злочину: теоретичні основи пізнання: монографія / А.А. Музика.
3. В. Лацук. – К.: Паливода А.В., 2011. – 192 с.
4. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Атіка, 2004. – 488 с.
5. Хавронюк М.І. Науково-практичний коментар до Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» / М.І. Хавронюк. – К.: Атіка, 2011. – 424 с.
6. Пікуль Т.О./ Поняття та співвідношення правових пільг та привілеїв / Т.О. Пікуль // Вісник Академії праці і соціальних відносин. – 2010 р. – № 4 (56). – С. 64-69.
7. Резнікова В.В. Сутність категорії «послуга»: аналіз існуючих концепцій / В.В. Резнікова // Вісник господарського судочинства. – 2009. – № 1. – С. 58-68.
8. Жеребкін В.Є. Логіка: (Підручник для юрид. вузів в фак.). – 2-е вид., стереотип. – Х.: Основа. – К.: Знання, 1998. – 256 с.
9. Мазуренко Е.А. Объект и предмет уголовно-правовой охраны преступлений против собственности: современные проблемы квалификации: Дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. – М., 2003. – 248 с.
10. Гавриш С.Б. Уголовно-правовая охрана природной среды Украины: Проблемы теории и развитие законодательства. – Х., 1994. – 640 с.
11. Лацук Є.В. Предмет злочину у кримінальному праві України: автореф. канд. юрид. наук: 12.00.08 – К., 2005. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://librar.org.ua/sections_load.php?s=economy_legal_science&id=2492&start=
12. Швецова-Водка Г.М. Типологія документа: навч. посіб. / Г.М. Швецова-Водка. – К.: Кн. палата України, 1998. – 78 с.
13. Кримінальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами і допов. станом на 10 груд. 2012 року (офіційний текст). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2012. – 216 с.
14. Постанова Пленуму Верховного суду України від 26 квітня 2002 р. № 5 «Про судову практику у справах про хабарництво». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-02>.
15. Бондар В.І. Щодо проблеми визначення хабарництва в кримінальному праві України / В.І. Бондар // Митна справа. – 2011. – № 1. – С. 421-425.
16. Ещенко П.С. Сучасна економіка: навч. посіб. – К.: Вища школа, 2005. – 325 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/64/4625.html>.
17. Цивільний кодекс України. – Х.: ООО «Одиссей», 2003. – 340 с.
18. Ризак Я. Предмет комерційного підкупу за Кримінальним кодексом України / Я. Ризак // Вісник Національної академії прокуратури України: проблеми сьогодення, теорія, практика, життя академії. – 2012. – № 1. – С. 121-127.
19. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=2755-17>.
20. Конвенція Організації об'єднаних націй проти корупції // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2007. – № 49.

ББК 72.96.67 У33
У33
УДК 001:34

Наукове видання

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Серія ПРАВО

Випуск 20

Частина 1

Том 4

Коректура • *авторська*

Комп'ютерна верстка • *Наталья Ковальчук*

Формат 64x90/8. Гарнітура Times New Roman.
Папір офсет. Друк ризографічний. Ум. друк. арк. 47.06. Замов. № 8/12. Наклад 400 прим.

Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
73034, м. Херсон, вул. Паровозна, 46-а, офіс 105.
Телефон +38 (0552) 39-95-80
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4392 від 20.08.2012 р.